

הסרזגים פוהתבים

אליעז כהן, שהרה בלאו, אמילי עמרוסי, ג'קי לוי, מירה קידר, אמזנה אלון, היותה דויטש, אלחנן ניר, צור ארליך, ויוצרים חדשניים אחרים הביאו אל הספרות העברית ביטוי תוסס של עולם ישראלי שלא היה מיוצג עד כה. טעימות מתוך היצירות האלה וחידת הכיוון המתהווה יהיו נושא מופעי הספרות הזו.

בעריכת מאיר עוזיאל ובהנחייתו

בהשתתפות: ג'קי לוי, שהרה בלאו, אמילי עמרוסי,

השחקנים: משה טימור, יואב יפת ותמר לבני.

הקלרניטן גל קליין במוסיקת כליזמר עכשווית, ועוד.

בתיאטרון צוותא, אבן גבירול 30 תל אביב,

י"ט בכסלו תשע"ז, 19.12.2016 בשעה 20:30

להזמנת כרטיסים: קופות צוותא: 03-6950157/56

או באינטרנט באתר צוותא: tzavta.co.il

המחיר 90 ש"ח. מחיר בהנחה מיוחדת לקוראי מקור ראשון: 60 ש"ח בלבד.

נא לציין בקופה או להקיש באתר צוותא מספר קוד: 708

לקבלת הודעות של "בימת מופעי הספרות" בהנחיית מאיר עוזיאל ישירות למייל,

נא לכתוב אל: oumeir@gmail.com

מקור ראשון

מוספים מיוחדים

אכזבין איחורים

על-יסודיים

בתיכון, באולפנא ובישיבה

6"כ כסאו / 16.12

לפרטים: ezrac@makorrishon.co.il

סמל סטטוס המשרד מאז ומתמיד יוקרה ואצילות. נברשות ענק מפוארות שהובאו במיוחד מאירופה מאירות את פנים בית המדרש של חסידות בעלז. בעבודת הווידאו הנערות, הלבושות בבגדי סמינר חרדי, עסוקות בפעולה עמלנית ומדוקדקת של הרכבת הנברשת. כשהנערות מסיימות את מלאכתן המסורה הן מתחילות לשיר ולרקוד בדבקות, בהובלת "הרעבצן", דמות המגולמת על ידי אחותה של האמנית.

גדולתה ועוצמתה של תערוכת אמנות נמרדת לא רק בתכנים שהיא מציגה ובמיומנות הגבוהה שמדגים בפנינו האמן, אלא גם באסוציאציות המגוונות שעבודות האמנות מצליחות להעלות בדמיונו של הצופה וביכולת שלהן להוביל אותו לתובנות החורגות מארבע אמות התערוכה. עבודת הווידאו "כל כבודה" מעוררת בצופה שאלות בנוגע למעמדה של האישה בחברה הכללית ובנוגע למקומה ולתרומתה של האישה בטקסים הדתיים ביהדות. כך מצליחה האמנית לייצר ולבטא אמירה פמיניסטית.

התערוכה עוסקת בעקיפין גם בשואה ובסוגיה של הבניית זיכרון. חסידות בעלז מסמלת קימה מתוך האפר ובנייה מתוך חורבן. החסידות, שנחרבה כמעט לחלוטין בשואה, בנתה את עצמה מחדש בארץ ישראל. אולם היא עדיין לא השילה מעצמה את המחויבות להתפלל לשלום המלכות. גם השימוש החוזר במוטיבים המבוססים על המסורת האירופית, כמו סמלי המלוכה ומוטיבים מהתרבות הקלאסית, מבטא ניגוד חד לזהות היהודית-ישראלית-ציונית שהתגבשה בציונות הדתית בארץ ישראל.

בין אהדה לציניות

המבקרים בתערוכה חווים קונפליקט רגשי בין הזדהות לבין זלזול, בין אהדה לבין ציניות. מחד גיסא הצופה חש התפעלות מהפאר, ההדר והמלכותיות הנשקפים מתוך העבודות בתערוכה, ומאידך גיסא הוא חש זלזול בחומרניות שהם מייצגים ובפעולות הסגידה המרומזות בהם. ביציאתי מהתערוכה הגישה לי ברוקנטל קטלוג המורכב משני חלקים – חוברת הסברים על אודות התערוכה, המעוטרת בכתר משובץ באבנים יקרות, ודף מוגדל ומקופל שעליו מודפסים מוטיבים חזותיים מוזהבים המאפיינים את החסידות.

כשהגעתי הביתה פתחתי את הדף וגיליתי כי בצדו השני מוקפים הדימויים בקו מקווקוו עם סימון מספריים לגזירה, כמו בדפי צביעה וגזירה שבלוניים לילדים. אל מול היוקרה, הפאר והחשיבות, התגלה שערך הדימויים נמוך ממה שהם משרדים, ובעצם מדובר כאן במעין משחק ילדים. ●

שלום המלכות

אוצרת: סאלי הפטל נוה גלריה ת(א)עשייה, ירושלים נעילת התערוכה: 30.12

את המוטיבים השונים מתוך דברי הרפוס שאספה ויצרה מעין לקסיקון או מפת התמצאות המשמשת את המעצבים הגרפיים של הקהילה החסידית. בסמוך לכל מוטיב היא הוסיפה מספר קטלוגי. למתבוננים בפליאה בקיר הדימויים מחולק דף ובו אינדקס של כל הלוחות בליווי ניתוח ויואל. ד"ר דליה מגור, שנרתמה למשימה, ניתחה כל לוח ולוח מבחינת הנושא המתואר, השייך ההיסטורי ומקורות ההשראה האמנותיים. באופן זה מציגה האמנית בפנינו באופן אירוני את כליל הדימויים שמשמשים את החסידות. לאחר עבודת מחקר מדוקדקת כל כך שעשתה האמנית היינו מצפים לקבל תמונה מובנת ואחידה של השפה החזותית המשמשת את הקהילה, אך התוצאה היא מישמש של צורות ודימויים, כפי שכינה זאת אחד מהאדריכלים של החסידות שצמם נפגשה ברוקנטל.

על שולחן העבודה במרכז הסטודיו, המאזכר את טקס ה"טיש" (ביידיש: שולחן), מוצג "סמל השמחות" של החסידות בטכניקות מגוונות. הסמל הכולט ביותר לעין הוא סמל מתכתי ומוצק עשוי יציקת אלומיניום, הנראה כאילו נלקח היישר מימי הביניים. הבחירה באלומיניום ובטכניקת היציקה, מסבירה האמנית, מדגישה את המסר החומרני שהסמל משרר.

אחד הגילויים שריתקו את ברוקנטל הוא היחס יוצא הדופן באסתטיקה החסידית אל שאלות העוסקות ביחס בין חומר לבין רוח ובין אמנות ליהדות – שאלות המעסיקות אמנים יהודים וחוקרים מאז המאה ה-19. חלק מאמני זרם האקספרסיוניזם המופשט בארצות הברית, כמו למשל מארק רותקו וברנט ניומן, ראו בהפשטה אמצעי אידיאלי לתיאור מושגים רוחניים ומיסטיים. ובארץ, העבודות הרוות והעניות של אמני "דלות החומר" בשנות ה-70 של המאה הקודמת ששילבו בתוכם כתב התפרשו על ידי שרה ברייטברג סמל (אשר טבעה את הכינוי) כבעלות סמנים המושפעים מהמסורת היהודית. כך מסבירה זאת ברוקנטל: "שאלות על אמנות מאוד מעסיקות אותי, הניתוק של אמנות מאובייקט כביכול. ואילו כאן (באסתטיקה החסידית, א"ו) ראיתי נהייה אחרי אסתטיקה סכרינית שהיא ההיפוך הגמור של ההפשטה. יש כאן אנטי לקריאה הרגילה של הפשטה". ההפשטה, אם כן, ניצבת בניגוד גמור לדימויים החומריים והמסוגננים שבאסתטיקה החסידית.

בחלל השני של התערוכה, המשמש כגלריה, מוצגות עבודות נוספות של האמנית, ביניהן רישום מפורט של נער המיועד להיות יורשו של האדמו"ר ו"קיר תורמים" העשוי מלוחות פליז דמויי זהב, החתוכים בפרופורציות של שטרות דולר ועליהם צרובים דימויים. עבודת הווידאו "כל כבודה" היא גולת הכותרת של התערוכה והיא מותירה בצופים רושם חזק ביותר. ברוקנטל הזמינה תלמידות ממדרשת לינדנבאום להשתתף בטקס הרכבת נברשת קריסטל גדולת ממדים. הנברשת, אחד הסמלים הנפוצים באסתטיקה החסידית, היא